

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTON ASIAKIRJAT

KAUPUNGINHALLITUKSEN MIETINNÖT

N:o 4 — 1963

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan johtosäännön ja Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan toimiston johtosäännön hyväksyminen.

Raittiuslautakunta mainitsee (liite A), että lautakunnan voimassa oleva johtosääntö on vahvistettu Kvston kokouksessa 15. 9. 1948 (asia n:o 35), samalla kun vuoden 1944 lopussa asetettu raittiusvalistuslautakunta muutettiin raittiuslautakunta-asetuksen mukaiseksi raittiuslautakunnaksi. Johtosääntö vahvistettiin lautakunnan tehtäviä koskevalta osaltaan sosiaaliministeriön laatiman malliohjesäännön mukaisesti, minkä vuoksi se jäi liian yleisluonteiseksi. Lautakunnan toiminta-aikana useimmat sen työmuodot ovat vakiintuneet nimenomaan pääkaupungin raittius työn vaatimuksia vastaaviksi ja ne on järjestöväenkin keskuudessa hyväksytty tehokkaina ja raittiusasiaa edistävinä. Saadun kokemuksen perusteella lautakunta on laadituttanut ehdotuksen uudeksi johtosäännöksi (liite A 1).

Samalla lautakunta toteaa, ettei sillä nyt voimassa olevaa johtosääntöä vahvistettaessa ollut erityistä toimistoa, minkä vuoksi ei silloisissa oloissa tarvittu erityistä toimiston johtosääntöä. Johtosäännön puuttuminen myöhemmin perustetulta toimistolta on aiheuttanut kuitenkin hankaluuksia joissakin käytännön kysymyksissä. Tästä syystä lautakunta on laadituttanut ehdotuksen johtosäännöksi lautakunnan toimistoa varten (liite A 2). Tähän johtosääntöehdotukseen on sisällytetty säännökset myös raittiusvalvojan tehtävistä, vaikkei toimistossa nykyisin ole tällaista viranhaltijaa. Lautakunta aikoo tehdä myöhemmin esityksen raittiusvalvojan viran perustamisesta. Toimiston viranhaltijoiden pätevyysvaatimuksia määriteltäessä on otettu huomioon sosiaaliministeriön 18. 9. 1962 maan kaikille kunnille lähettämä suositus raittiusohjaajien pätevyysvaatimuksista.

Tässä yhteydessä lautakunta esittää, että mikäli lautakunnan toimiston viranhaltijain pätevyysvaatimukset hyväksytään johtosääntöehdotuksessa esitetyllä tavalla, ne nyt virassa olevat viranhaltijat, jotka eivät täytä sanottuja pätevyysvaatimuksia, oikeutettaisiin kuitenkin pysymään viroissaan.

Ratkaisuvallan siirtämistoimikunta (liite B) toteaa, että raittiuslautakunnista ja raittiuspoliiseista 15. 4. 1932 annetussa asetuksessa on varsin tarkoin määritelty raittiuslautakunnan kokoonpano, jäsenten pätevyys, valitseminen, lautakunnan kokoontuminen, äänestykset, pöytäkirjan pito sekä lautakunnan tehtävät. Kunnallista ohje- ja johtosääntöä laadittaessa siihen ei tavallisesti sisällytetä sellaisia määräyksiä, jotka on jo otettu lakiin tai asetukseen. Raittiuslautakunnan esitys sisältää lukuisia tällaisia väkijuomalakiin ja em. asetukseen sisältyviä määräyksiä. Siihen nähden, että lautakunnan aikaisempi johtosääntö on muotoiltu samalla tavalla kuin nyt laadittu esitys, ja kun tätä menettelyä voidaan selvyysnäkökohtia silmällä pitäen pitää perusteltuna, toimikunta ei ole kuitenkaan katsonut olevan aihetta oleellisesti muuttaa lautakunnan ehdotuksia tämän vuoksi. Sen sijaan ehdotuksia on tarkistettu siten, että ne vastaisivat eräissä muissa viime aikoina vahvistetuissa ohje- ja johtosäännöissä noudatettua järjestystä pitäen samalla silmällä yhdenmukaisuutta määräysten sanamuodossa. Lautakunnan toimiston johtosäännön 1 §:n toimikunta on tarkistanut siten, että toimiston yleistehtävät tulisivat siinä määritellyiksi. Siihen nähden, ettei lautakunta ole tässä vaiheessa esittänyt johtosääntöehdotuksessa mainitsemaansa raittiusvalvojan viran perustamista, toimikunta on poistanut sanotun viranhaltijan tehtäviä koskevat määräykset johtosäännöstä. Lisäksi toimikunta on tehnyt muita pienempiä tarkistuksia. Toimikunnan ehdotukset ovat liitteinä B 1 ja B 2.

Khs toteaa, että uuden johtosäännön hyväksyminen raittiuslautakuntaa varten on ajankohtainen. Tärkeätä on myös saada lautakunnan toimistolle johtosääntö, koska sellainen on tähän asti puuttunut kokonaan. *Khs* katsoo, että mainitut johtosäännöt olisi hyväksyttävä ratkaisuvallan siirtämistoimikunnan esittämässä tarkistetussa muodossa. Raittiuslautakunnan esittämiin perusteluihin viitaten *Khs* katsoo, että lautakunnan toimiston ne viranhaltijat, jotka eivät täytä nyt hyväksyttävän toimiston johtosäännön sisältämiä pätevyysvaatimuksia, olisi kuitenkin oikeutettava pysymään viroissaan tästä huolimatta.

Edellä olevaan viitaten *Khs* esittää, että *Kvsto* päättäisi

I) hyväksyä *Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan johtosäännön tämän mietinnön liitteen B 1 mukaisena,*

II) hyväksyä Helsingin kaupungin raattiuslautakunnan toimiston johtosäännön tämän mietinnön liitteen B 2 mukaisena, sekä

III) oikeuttaa ne raattiuslautakunnan toimiston nykyiset viranhaltijat, jotka eivät ehkä täytä johtosäännössä nyt vahvistettuja viranhaltijain pätevyysvaatimuksia, tästä huolimatta pysymään viroissaan.

Helsinki 14. 2. 1963.

V a k u u d e k s i:

L. O. Johanson

RAITTIUSLAUTAKUNTA

12. 11. 1962.

N:o 140.

Kaupunginhallitukselle.

Asia: Ehdotukset Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan johtosäännön muutokseksi ja raittiuslautakunnan toimiston johtosäännöksi.

Viite: Aloite.

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan voimassa oleva johtosääntö on vahvistettu 15. 9. 1948 pidetyssä kaupunginvaltuuston kokouksessa samalla kun vuoden 1944 lopussa asetettu raittiusvalistuslautakunta muutettiin raittiuslautakunta-asetuksen mukaiseksi raittiuslautakunnaksi. Johtosääntö hyväksyttiin lautakunnan tehtäviä koskevalta osaltaan sanatarkasti sosiaaliministeriön laatiman malliohjesäännön mukaisesti, josta syystä se jäi liian yleisluonteiseksi. Johtosäännön silloisilla laatijoilla ei ollut raittiuslautakuntatyöstä erityisempää kokemustakaan, koska kunnallinen raittiustyö Helsingissä oli ollut 15 vuotta pysähdyksissä.

Raittiuslautakunta on nyt toiminut yhtäjaksoisesti 14 vuotta. Useimmat sen työmuodot ovat vakiintuneet nimenomaan pääkaupungin raittiustyön vaatimuksia vastaaviksi ja ovat ne myös järjestöväen keskuudessa hyväksytty tehokkaina ja raittiusasiaa edistävinä toimenpiteinä. Liitteenä oleva uusittu johtosääntöluonnos perustuikin siihen kokemukseen, joka pääkaupungin raittiuslautakuntatyöllä nyt on ja samalla siinä ehdotetuilla säännöksillä pyritään nykyistä paremmin selventämään tehtäviä, jotka raittiuslautakunnalle asetuksen mukaan kuuluvat.

Nykyistä johtosääntöä vahvistettaessa ei raittiuslautakunnalla ollut erityistä toimistoa ja viranhaltijoitakin oli vain yksi. Tästä syystä toimistoa koskevaa johtosääntöä ei siinä vaiheessa voitu esittää eikä vahvistaa. Vasta vuonna 1950 saatiin toimistoa varten vuokratuksi huoneisto, joka merkitsi, paitsi työn vakiintumista, myös viranhaltijoiden lukumäärän lisäämistä ja koko toiminnan tehostumista. Toimiston avoinnaoloaika ja muut toimistoa koskevat määräykset ovat perustuneet virkasääntöön ja muihin annettuihin ohjeisiin ja samoin on lautakunta vahvistanut erikseen kutakin viranhaltijaa koskevat tehtävät. Yhtenäisen johtosäännön puuttuminen on aiheuttanut kuitenkin hankaluuksia joissakin käytännön kysymyksissä ja lautakunta on joutunut käsittelemään varsin vähäisiäkin asioita, jotka ehkä muuten olisi voitu ratkaista toimistoa koskevan johtosäännön määräyksillä. Tästä syystä lautakunta ehdottaa, että samanaikaisesti kun käsitellään raittiuslautakunnan johtosäännön muutosehdotusta, myös lautakunnan toimistolle vahvistetaan oma johtosääntönsä.

Raittiuslautakunnan toimistoa koskevassa johtosääntöehdotuksessa on kohta (4 §) raittiusvalvojan tehtävistä. Lautakunnalla ei ole nyt mainittua virkaa eikä viranhaltijaa, mutta viran perustamisesta tehdään myöhemmin esitys. Lautakunta kuitenkin ehdottaa, että johtosääntöehdotus myös tältä osaltaan hyväksytäisiin, vaikka virkaa ei ole vielä perustettu. Onhan raittiuslautakunta-asetuksen ja voimassa olevan johtosäännön mukaiset valvontatehtävät kuitenkin hoidettava olemassa olevan viranhaltijakunnan puitteissa samalla tavalla kuin tähän saakka.

Mainittakoon edelleen, että raittiuslautakunnan toimistoa koskevassa johtosääntöehdotuksessa määritellään myös viranhaltijain pätevyysvaatimukset (8 §). Tämän ehdotuksen perusteluna on mm. se, että tähän mennessä ei lautakunnan viranhaltijoilla ole ollut muita pätevyysvaatimuksia kuin raittiuskysymyksen hallitseminen ja järjestötyön hyvä tuntemus. Käytäntö on ollut samanlainen maan kaikissa raittiuslautakunnissa, vaikka raittiustyönohjaajia valittaessa on etusija yleensä annettu akateemisen loppututkinnon, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun nuorisonohjaajatutkinnon tai jonkun muun vastaavan tutkinnon suorittaneille. Raittiusohjaajien pätevyyttä koskeva kysymys on ollut pitkän ajan sosiaaliministeriön tutkittavana ja sieltä onkin tämän syksyn aikana (18. 9. 1962) lähetetty maan kaikille kunnallishallituksille esitys, jossa raittiusohjaajien pätevyys erisuuruissa kunnissa määritellään. Tämän esityksen mukaan yli 10 000 asukkaan kuntien raittiustyönohjaajien pätevyydeksi on määriteltä jossakin opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu loppututkinto sekä hyvä raittius- ja alkoholiain sekä järjestötyön tuntemus. Lisäksi pätevyyteen kuuluu erityinen tutkinto, josta sosiaaliministeriön asettama tutkijatoimikunta antaa todistuksen. Viimeksi mainittu tutkintovaatimus tulee tosin voimaan vasta muutaman ylimenovuoden kuluttua.

Edellä mainittu sosiaaliministeriön esitys on luonnollisesti vain suositus, joka sellaisenaan ei velvoita kuntia raittiustyönohjaajia valitessaan. Kun kokemus on kuitenkin osoittanut, että Helsingin raittiuslautakunnan johtavat viranhaltijat joutuvat hyvin usein suorittamaan tehtäviä, jotka edellyttävät työn erityisen tuntemuksen lisäksi myös yleissivistystä, neuvottelutaitoa ja esiintymiskykyä, pitää lautakunta erittäin tärkeänä, että sen viranhaltijoille vahvistetaan johtosääntöehdotuksessa mainitut pätevyysvaatimukset.

Samalla lautakunta ehdottaa, että mikäli viranhaltijain pätevyysvaatimukset hyväksytään esitetyllä tavalla, annettaisiin niille nyt virassa oleville viranhaltijoille, jotka eivät kaikin osin täytä pätevyysvaatimuksia, erivapaus virkojensa hoitamiseen. Niitä viranhaltijoita ovat toimistosihtööri Mauno Merilinna, joka on ollut lautakunnan palveluksessa 16 vuotta ja siitä ajasta toimistosihteerinä 7 vuotta sekä ruotsinkielinen raittiustyönohjaaja Nils Lindholm, joka on ollut lautakunnan palveluksessa 7 vuotta.

Lopuksi ilmoitetaan, että raittiuslautakunta hyväksyi molemmat johtosääntöehdotukset yksimielisesti lukuun ottamatta raittiuslautakunnan toimiston johtosäännön 8 §:n ensimmäistä kappaletta, johon lautakunnan jäsen Kaspio teki seuraavan sanamuotoehdotuksen: »Toimistosihteeriltä vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu tehtävän luonteeseen soveltuva loppututkinto tai kansakoulunopettajain- tai muussa vastaavassa opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu tutkinto tai muut vastaavat tiedot ja taidot viran hoitamiseksi. Lisäksi häneltä vaaditaan hyvä raittius- ja alkoholiain sekä järjestötyön tuntemus.» Suoritetussa äänestyksessä sai lopullinen ehdotus 4 ääntä ja Kaspion ehdotus 3 ääntä.

Raittiuslautakunnan puolesta:

Martti Voipio
puheenjohtaja

Mauno M. Merilinna
sihteeri

Ehdotus

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan johtosäännöksi.

1 §.

Raittiuden edistämiseksi sekä väkijuomista annetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomista varten toimii Helsingin kaupungissa kaupunginvaltuuston asettama ja kaupunginhallituksen alainen raittiuslautakunta sen mukaan kuin raittiuslautakunnista 15 päivänä huhtikuuta 1932 annetussa asetuksessa ja sosiaaliministeriön antamissa ohjeissa sekä tässä johtosäännössä sanotaan.

2 §.

Lautakuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston kahdeksi vuodeksi valitsemaa jäsentä, joista ensimmäisen vuoden lopussa eroaa arvan perusteella neljä ja sen jälkeen vuorollaan viisi ja neljä.

Lautakunta valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikauden päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Lautakunnan jäsenen tulee olla hyvämaineisia, elämässään nuhteettomia ja raittiiksi tunnettuja, raittiuden edistämistä harrastavia henkilöitä.

Lautakunnan jäseneksi alkoon ketään valittako ilman hänen suostumustaan.

Kaupunginvaltuusto voi, lautakuntaa kuultuaan, kesken toimikauden erottaa lautakunnan jäsenen, jos käy ilmi, että hän ei täytä tämän pykälän edellisessä momentissa mainittuja ehtoja tai jos hän muulla tavoin osoittautuu tähän tehtävään sopimattomaksi.

Väkijuomaliikeen kunnalliselle tarkastajalle voidaan lähettää kutsu niihin lautakunnan kokouksiin, joissa käsitellään väkijuomamyymälöiden avaamista ja anniskeluoikeuksien myöntämistä koskevia lausuntoja. Hän voi osallistua näistä asioista käytävään keskusteluun, mutta ei päätösten tekoon.

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin ristimä- ja sukunimet, ammatti ja osoite on viipymättä ilmoitettava sosiaaliministeriön raittius- ja alkoholiosastolle, kaupungin poliisilaitokselle ja kaupunginhallitukselle.

3 §.

Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä olemaan kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja lautakunnan jäsenistä.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi päätöksen tekoon esteetöntä jäsentä, kokouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla. Päätökset tehdään yksinkertaisella ääntenenemmistöllä. Äänten jakautuessa tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

4 §.

Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää toimistosihtööri, ellei lautakunta toisin päättä.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla kunnallislain 29 §:n säännösten mukaisesti.

Lautakunnan kokouksissa toimii esittelijänä toimistosihtööri. Lautakunta voi kuitenkin määrätä muitakin viranhaltijoitaan esittelemään toimialoihinsa kuuluvia asioita. Raittiustyönohjaajat ovat velvollisia osallistumaan kokouksiin.

5 §.

Lautakunnan kokouksista ja samoin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen lautakuntaan valitsemalle edustajalle. Niihin päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi, on lautakunnan noudatettava mitä kunnallislaissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §.

Raittiyslautakunnan tehtävänä on edistää raittiutta kaupungissa järjestämällä ja ohjaamalla erilaista valistustoimintaa. Sitä varten lautakunnan tulee:

1) seurata väkijuomien kulutuksen kehittymistä yleensä ja erityisesti nuorten keskuudessa ja antaa sitä koskevia tietoja raittius- ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen sekä kansa-, oppi- ym. kouluissa toimivien raittiusyhdistysten käyttöön;

2) olla yhteistoiminnassa kaupungissa toimivien raittius- ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa järjestämällä yhteisiä neuvotteluja, keskustelutilaisuuksia sekä suunnittelemalla toimenpiteitä raittiustilanteen parantamiseksi;

3) pitää tarpeen vaatimaa yhteyttä kasvatus- ja nuorisotyötä sekä alkoholihuoltoa suorittaviin kunnallisiin elimiin, erityisesti nuorisotyö- sekä urheilu- ja retkeilylautakuntiin, lastensuojelulautakunnan suojelukasvatustoimistoon ja huoltolautakunnan alkoholistiosastoon sekä kansakoulujen ja ammattioppilaitosten lautakuntiin;

4) tiedottaa sopivaksi katsomallaan tavalla toiminnastaan raittiusjärjestöille ja muille raittiustyöstä kiinnostuneille yhteisöille;

5) tehostaa ja avustaa raittius- ja nuorisojärjestöjen toimintaa:

a) järjestämällä erilaisia ohjaus-, kurssi- ja luentotoimintaa,

b) ylläpitämällä raittiuselokuvien ja -rainojen esittämiseen tarvittavaa teknillisen välineistön lainaustoimintaa,

c) hankkimalla ja kustantamalla raittiusjärjestöjen käyttöön tilapäisiä harrastustoiminnan erityisohjaajia,

d) hankkimalla ja järjestämällä järjestöjen käyttöön muuta tarpeellista raittiustyössä tarvittavaa valistusaineistoa,

e) avustamalla järjestöjä taloudellisesti sekä

f) edistämällä muulla tavoin vapaata järjestötyötä;

6) suorittaa yleistä raittiusvalistustyötä ja raittiusmainontaa:

a) järjestämällä raittiuskirjallisuuden ja -lehtien levitystä kouluihin, työpaikoille sekä sosiaalsiin laitoksiin,

b) osallistumalla kaupungissa järjestettävän raittiusviikon, työväen raittiuspäivän yms. raittiusvalistuspäivien juhlatilaisuuksien ja yleisai-
nonnan järjestelyihin sekä

c) järjestämällä ja osallistumalla muulla tavoin suurelle yleisölle kohdistuvaan raittiusvalistustyöhön ja raittiusmainontaan;

7) suorittaa raittiuslautakunta-asetuksen mukaista väkijuomalain valvontatyötä:

a) seuraamalla väkijuomaolojen kehittymistä kaupungissa,

b) tekemällä havaituista epäkohdista ilmoituksia ja esityksiä väkijuomamyymälöiden hoitajille, väkijuomaliikkeen kunnalliselle tarkastajalle ja Alkoholi liikkeelle sekä

c) antamalla kaupungin viranomaisille myyntiä ja anniskelua koskevia lausuntoja sekä toimittaa niille tarvittaessa raittiusoloja koskevia tilastoym. tarpeellisia tietoja;

8) suunnitella ja toteuttaa erilaisia raittiustilannetta koskevia tutkimuksia;

9) vastaanottaa lautakunnan toimialaan liittyvien avustusten anomukset ja jakaa niiden perusteella talousarvioon merkityt määrärahat;

10) valvoa, että lautakunnan toimialaan liittyvät myönnettyt avustukset käytetään asianmukaisiin tarkoituksiin ja että avustusten antamiseen asetetut ehdot täytetään;

11) valvoa, että lautakunnan käytettäväksi myönnettyjä määrärahoja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja annettuja määräyksiä noudattaen;

12) hyväksyä ja lähettää määräaikana ehdotus lautakunnan talousarvioksi seuraavaa vuotta varten;

13) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilyttämisessä ja kirjaamisessa, inventoinnissa ja irtaimistoluetteloiden laadinnassa noudatetaan tilisäännön ja lautakunnan johtosäännön määräyksiä;

14) antaa vuosittain huhtikuun aikana edellistä vuotta koskeva toimintakertomus omasta ja lautakunnan toimiston toiminnasta sekä

15) valita ne toimiston viranhaltijat, joiden osalta tämä tehtävä on raittiuslautakunnan toimiston johtosäännössä uskottu lautakunnalle.

7 §.

Lautakunnan alaisen toimiston tehtävät määrätään erillisessä raittiuslautakunnan toimiston johtosäännössä.

8 §.

Raittiuslautakunnan kassa- ja tilivirasto on kaupungin rahatoimisto.

E h d o t u s

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan toimiston johtosäännöksi.

1 §.

Raittiuslautakunnan johtosäännössä edellytetyjä tehtäviä sekä lautakunnan tekemiä päätöksiä toteuttaa raittiuslautakunnan toimisto, johon kuuluu toimistosihteeri, raittiustyönohjaajia, raittiusvalvoja sekä kansliaosasto, jossa on tarpeellinen määrä toimistohenkilökuntaa.

Toimiston työtä johtaa raittiuslautakunnan valvonnan alaisena toimistosihteeri.

2 §.

Toimistosihteerin tehtävänä on:

- 1) johtaa ja valvoo raittiuslautakunnan toimiston ja sen henkilökunnan toimintaa;
- 2) huolehtia raittiuslautakunnan toimiston hallinnollisesta ja organisatorisesta kehittämisestä;
- 3) antaa lausuntoja raittiuslautakunnan toimiston toimialaan kuuluvista asioista;
- 4) huolehtia lautakunnan kokousten esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimisesta sekä sen kirjeenvaihdosta, ellei lautakunta ole näitä tehtäviä toiselle määrännyt;
- 5) laatia lautakunnan ja sen toimistoa koskevat vuotuiset toimintakertomukset ja muut toimintaselostukset;
- 6) hyväksyä tilisäännön ohjeiden mukaisesti raittiuslautakunnalle osoitetut laskut ja maksuosoitukset, mikäli lautakunta ei ole valtuuttanut toista henkilöä sitä tekemään;
- 7) valvoo raittiuslautakunnan talousarvioon merkittyjen määrärahojen käyttöä sekä yhteistyössä raittiusohjaajien kanssa raittiusjärjestöille myönnettyjen kaupungin raittiusmääräraha-avustusten käyttöä;
- 8) valmistella ja lautakunnan kokouksissa esitellä ne hallintoa ja toimintaa koskevat asiat, jotka raittiuslautakunnan johtosäännön mukaan toimistosihteerille kuuluvat;
- 9) valmistaa ja esitellä lautakunnalle määräaikana ehdotus seuraavan vuoden talousarvioksi;
- 10) järjestää ja osallistua sellaisten yleisten valistustyömuotojen toteuttamiseen, joista hänen ja raittiustyönohjaajien kesken on sovittu ja
- 11) antaa kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajalle näiden pyytämiä tietoja ja selvityksiä sekä suorittaa opetus- ja sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan sekä raittiuslautakunnan määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

Ne toimistosihteerin päätökset, jotka koskevat viransijaisuuksien määräämistä, viranhaltijoiden vuosilomia ja muita toimistosihteerin ratkaistavaksi kuuluvia asioita ja jotka eivät perustu raittiuslautakunnan erillisiin päätöksiin, on ilmoitusasioina merkittävä lautakunnan pöytäkirjoihin.

Toimistosihteerin ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä, hänen tehtäviään hoitaa virassa vanhin raittiustyönohjaaja, ellei lautakunta toisin päättä.

3 §.

Raittiustyönohjaajien tehtävänä on:

- 1) suorittaa raittiustyön ohjaustoimintaa kouluissa, järjestöissä ja sosiaalisissa laitoksissa;
- 2) järjestää erilaista raittiusasiaa edistävää kurssitoimintaa;
- 3) järjestää raittiusyhdistysten ym. raittiustyötä tekevien järjestöjen toiminnan tehostamiseksi tarkoitettua kilpailu- ja harrastustoimintaa;
- 4) suorittaa puhe-, esitelmä- ja luentotoimintaa;
- 5) koota ja lähettää erilaista ohjelma-aineistoa raittiustyötä tekevien järjestöjen käyttöön;
- 6) järjestää ja toteuttaa raittiustilannetta koskevaa tutkimustyötä;
- 7) tehdä esityksiä erilaisen valistusaineiston hankinnasta toimiston käyttöön ja
- 8) suorittaa muita lautakunnan ja toimistosihteerin määräämiä toimialaansa kuuluvia tehtäviä.

4 §.

Raittiusvalvojan tehtävänä on:

- 1) seurata väkijuomaolojen kehittymistä kaupungissa ja siinä mielessä seurata väkijuomamyymlöiden ja anniskelupaikkojen toimintaa;
- 2) tehdä havaituista epäkohdista ilmoituksia ja esityksiä väkijuomamyymlöiden hoitajille, väkijuomaliiikkeen kunnalliselle tarkastajalle sekä Alkoholiiliikelle;
- 3) antaa lautakunnalle ja tarvittaessa kaupungin muille viranomaisille myyntiä ja anniskelua koskevia lausuntoja ja
- 4) suorittaa muita lautakunnan ja toimistosihteerin määräämiä toimialaansa kuuluvia tehtäviä.

5 §.

Toimiston kansliaosaston tehtävänä on huolehtia lautakunnan ja sen toimiston asiakirjojen puhtaaksikirjoittamista ja lähettämisestä, kirjanpidosta, käteiskassan hoidosta sekä muista toimistotehtävistä.

Toimistoa hoitaa toimistonhoitaja tai siihen määrätty toimistoapulainen ja muuna henkilökuntana on toimistoapulaisia sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.

Toimiston kansliaosaston toimintaa valvoo toimistosihteer.

6 §.

Raittiuslautakunnan vakinaiset viranhaltijat valitsee raittiuslautakunta. Työsuhteessa olevan henkilökunnan valitsee toimistosihteer.

7 §.

Raittiuslautakunnan kassa- ja tilivirastona on kaupungin rahatoimisto.

8 §.

Toimistosihteeriltä vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu, tehtävän luonteeseen soveltuva loppututkinto tai kansakoulunopettajain- tai muussa vastaavassa opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu tutkinto sekä hyvä raittius- ja alkoholiasia- ja järjestötyön tuntemus.

Raittiustyönohjaajilta vaaditaan Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa tai opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu loppu- tai tehtävän luonteeseen soveltuva muu vastaava tutkinto sekä hyvä raittius- ja järjestötyön tuntemus.

RATKAISUVALLAN SIIRTÄMISTOIMIKUNTA

Helsinki 31. 12. 1962.

Kaupunginhallitukselle.

Palauttaen kaupunginkanslian lähetteen n:o 159/570—62 siihen liittyvine asiakirjoina ratkaisuvallan siirtämistoimikunta siltä pyydettyä lausuntona esittää kunnioittaen seuraavaa:

Toimikunta toteaa, että raittiuslautakunnista ja raittiuspoliiseista 15. 4. 1932 annetussa asetuksessa on varsin tarkoin määritelty raittiuslautakunnan kokoonpano, jäsenten pätevyys, valitseminen, lautakunnan kokoontuminen, äänestykset, pöytäkirjan pito sekä lautakunnan tehtävät. Kunnallista ohje- ja johtosääntöä laadittaessa siihen ei tavallisesti sisällytetä sellaisia määräyksiä, jotka on jo otettu lakiin tai asetukseen. Toimikunta toteaa, että raittiuslautakunnan esitys sisältää lukuisia tällaisia väkijuomalakiin ja em. asetukseen sisältyviä määräyksiä. Siihen nähden, että raittiuslautakunnan aikaisempi johtosääntö on muotoiltu samalla tavalla kuin nyt laadittu esitys ja kun tätä menettelyä voidaan selvyysnäkökohtia silmällä pitäen pitää perusteltuna, toimikunta ei ole kuitenkaan katsonut olevan aihetta oleellisesti muuttaa lautakunnan ehdotuksia tämän vuoksi. Toimikunta on sen sijaan katsonut aiheelliseksi tarkistaa ehdotusten määräykset siten, että ne vastaisivat eräissä muissa viime aikoina vahvistetuissa ohje- ja johtosäännöissä noudatettua järjestystä pitäen samalla silmällä yhdenmukaisuutta määräysten sanamuodossa.

Raittiuslautakunnan tehtäviä koskevan 6 §:n määräyksiä toimikunta on tarkistanut siten, että erittäin yksityiskohtaisiksi laaditut 5) ja 6) kohta on määritelty yleisluontoisemmiksi, jolloin ne joustavammin sopeutuvat myöskin lautakunnan toiminnan mahdollisiin muutoksiin. Raittiuslautakunnan toimiston johtosäännön 1 §:n toimikunta on tarkistanut siten, että raittiuslautakunnan toimiston yleistehtävät tulisivat siinä määritellyiksi. Toimistosihteerin tehtäviä koskeva pykälä on tarkistettu huomioon ottamalla muiden viime aikoina vahvistettujen ohje- ja johtosääntöjen vastaavat määräykset. Siihen nähden, ettei raittiuslautakunta ole tässä vaiheessa esittänyt johtosääntöehdotuksessa mainitsemaansa raittiusvalvojan viran perustamista, toimikunta on poistanut sanotun viran haltijan tehtäviä koskevan määräyksen johtosäännöstä. Toimiston muiden viranhaltijoiden tehtäviä koskeva määräys on tarkistettu yleisluontoisemmaksi vastaten niitä periaatteita, joita on noudatettu muissa vastaavanlaisissa ohje- tai johtosäännöissä.

Toimistosihteerin ja raittiustyönohjaajien pätevyysvaatimusta koskevaan pykälään toimikunta on tehnyt muutoksen sikäli, että 1. momentissa oleva maininta kansakoulunopettajain valmistuslaitoksesta on poistettu, koska tätä laitosta on pidettävä opettajain valmistuslaitoksena, josta pykälässä on erityismaininta.

Raittiustyönohjaajien pätevyysvaatimusta koskevaan määräykseen on lisätty maininta yhteiskunnalliseen korkeakouluun verrattavasta vastaavasta ruotsinkielisestä kansalaiskorkeakoulusta. Pykälään on samalla lisätty uusi momentti, jossa määritellään muiden viranhaltijain pätevyys muissa viime aikoina vahvistetuissa ohje- ja johtosäännöissä määritellyllä tavalla.

L. O. Johanson

Alpo Salo

Seppo Ojala

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan johtosääntö.

1 §.

Raittiuden edistämiseksi sekä väkijuomista annetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomista varten toimii Helsingin kaupungissa kaupunginvaltuuston asettama ja kaupunginhallituksen alainen raittiuslautakunta sen mukaan kuin raittiuslautakunnista 15 päivänä huhtikuuta 1932 annetussa asetuksessa ja sosiaaliministeriön antamissa ohjeissa sekä tässä johtosäännössä sanotaan.

2 §.

Lautakuntaan kuuluu yhdeksän kaupunginvaltuuston kahdeksi vuodeksi valitsemaa jäsentä, joista ensimmäisen vuoden lopussa eroaa arvan perusteella neljä ja sen jälkeen vuorollaan viisi ja neljä.

Lautakunta valitsee vuosittain keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Jos jäsen eroaa ennen toimikauden päättymistä, valitaan toinen henkilö eronneen tilalle toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Lautakunnan jäsenten tulee olla hyvämaineisia, elämässään nuhteettomiksi ja raittiiksi tunnettuja (*poist.*) henkilöitä.

Lautakunnan jäseneksi alkoon ketään valittako ilman hänen suostumustaan.

Kaupunginvaltuusto voi, lautakuntaa kuultuaan, kesken toimikauden erottaa lautakunnan jäsenen, jos käy ilmi, ettei hän täytä tässä pykälässä (*poist.*) mainittuja pätevyysehtoja, tai jos hän *muutoin* osoittautuu tähän tehtävään sopimattomaksi.

Väkijuomaliikkeen kunnalliselle tarkastajalle voidaan lähettää kutsu niihin lautakunnan kokouksiin, joissa käsitellään väkijuomamyymälöiden avaamista ja anniskeluoikeuksien myöntämistä koskevia lausuntoja. Hän voi osallistua näistä asioista käytävään keskusteluun, mutta ei päätösten tekoon.

Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin ristimä- ja sukunimet, ammatti ja osoite on viipymättä ilmoitettava sosiaaliministeriön raittius- ja alkoholiosastolle, kaupungin poliisilaitokselle ja kaupunginhallitukselle.

3 §.

Lautakunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta *tai lautakunnan siitä tekemän päätöksen mukaisesti*. Sekä puheenjohtajan että varapuheenjohtajan ollessa estyneinä olemasta kokouksessa saapuvilla valitaan tilapäinen puheenjohtaja lautakunnan jäsenistä *kokousta varten*.

Lautakunta on päätösvaltainen, kun vähintään kuusi päätöksen tekoon esteetöntä jäsentä, kokouksen puheenjohtaja heihin luettuna, on saapuvilla. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen jakautuessa tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa kuitenkin arpa.

4 §.

Lautakunnan kokouksissa on pidettävä pöytäkirjaa, johon merkitään kokouksen osanottajat, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset sekä, milloin erimielisyyksiä on ilmennyt, kokouksessa tehdyt ehdotukset ja tapahtuneet äänestykset.

Lautakunnan pöytäkirjaa pitää toimistosihteeri, ellei lautakunta toisin päättä.

Pöytäkirja tarkistetaan lautakunnan päättämällä tavalla kunnallislain 29 §:n säännösten mukaisesti.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjan pitäjä.

Lautakunnan kokouksissa toimii esittelijänä toimistosihteeri. (Poist.) Raittius-työnohjaajat ovat velvollisia olemaan saapuvilla lautakunnan kokouksissa, ellei lautakunta toisin päättä.

5 §.

Lautakunnan kokouksista samoin kuin niissä käsiteltäviksi tulevista asioista on kaupunginhallituksen määräämällä tavalla hyvissä ajoin ilmoitettava kaupunginjohtajalle, asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle ja kaupunginhallituksen lautakuntaan valitsemalle edustajalle. Päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittaviksi, on lautakunnan noudatettava, mitä kunnallislaisissa on säädetty ja kaupunginhallituksen ohjesäännössä määrätty.

6 §.

Raittiuslautakunnan tehtävänä on edistää raittiutta kaupungissa ja suorittaa sille laissa tai asetuksessa säädetty tehtävät. Tämän lisäksi lautakunnan tulee:

1) seurata väkijuomien kulutuksen kehittymistä yleensä ja erityisesti nuorten keskuudessa ja antaa sitä koskevia tietoja raittius- ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen sekä kansa-, oppi- ym. kouluissa toimivien raittiusyhdistysten käyttöön,

2) olla yhteistoiminnassa kaupungissa toimivien raittius- ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa järjestämällä yhteisiä neuvottelu- ja keskustelutilaisuuksia sekä suunnittelemalla toimenpiteitä raittiustilanteen parantamiseksi,

3) pitää tarpeen vaatimaa yhteyttä kasvatus- ja nuorisotyötä sekä alkoholihuoltoa suorittaviin kunnallisiin elimiin, erityisesti nuorisotyö- sekä urheilu- ja retkeilylautakuntiin, lastensuojelulautakunnan suojelukasvatustoimistoon, huoltolautakunnan alkoholistosastoon sekä kansakoulujen ja ammattioppilaitosten johtokuntiin,

4) tiedottaa sopivaksi katsomallaan tavalla toiminnastaan raittiusjärjestöille ja muille raittiustyöstä kiinnostuneille yhteisöille,

5) tukea ja edistää raittius- ja nuorisojärjestöjen toimintaa,

6) järjestää raittiuskirjallisuuden ja -lehtien levitystä kaupungin alueella sekä osallistua muulla tavoin yleiseen raittiusvalistustyöhön ja raittiusmainontaan,

7) seurata väkijuomaolojen kehittymistä kaupungissa ja tehdä havaituista epäkohdista ilmoituksia ja esityksiä väkijuomayhtiölle ja väkijuomamyymlöiden hoitajille sekä väkijuomaliikkeen kunnalliselle tarkastajalle,

8) antaa kaupungin viranomaisille väkijuomien myyntiä ja anniskelua koskevia lausuntoja (poist.),

9) suunnitella ja toteuttaa myönnettyjen määrärahojen puitteissa erilaisia raittiustilannetta koskevia tutkimuksia,

10) vastaanottaa lautakunnan toimialaan liittyvien avustusten anomukset ja jakaa niiden perusteella talousarvioon *lautakunnan käytettäviksi* merkityt määrärahat,

11) valvoa, että lautakunnan toimialaan liittyvät myönnettyt avustukset käytetään asianmukaisiin tarkoituksiin ja että avustusten antamiseen asetetut ehdot täytetään,

12) valvoa, että lautakunnan käytettäväksi myönnettyjä määrärahoja käytetään tarkoituksenmukaisesti ja annettuja määräyksiä noudattaen,

13) *tehdä* ehdotus lautakunnan *seuraavan vuoden* talousarvioksi,

14) valvoa, että talousarvioehdotuksen laadinnassa, rahavarojen säilyttämisessä, *tilityksessä sekä kirjanpidossa*, inventoinnissa ja irtaimistoluetteloiden laadinnassa noudatetaan tilisäännön ja *sen perusteella annettuja muita* määräyksiä,

15) antaa vuosittain *ennen huhtikuun loppua kaupunginhallitukselle kertomus* omasta ja lautakunnan *toimiston edellisen vuoden* toiminnasta sekä

16) valita ne *raittiuslautakunnan* toimiston viranhaltijat, joiden osalta tämä tehtävä on raittiuslautakunnan toimiston johtosäännössä uskottu lautakunnalle.

7 §.

Lautakunnan alaisena toimii *kaupunginvaltuuston vahvistaman johtosäännön mukaan raittiuslautakunnan toimisto.*

8 §.

Lautakunnan kassa- ja tilitehtävistä *huolehtii* rahatoimisto.

Helsingin kaupungin raittiuslautakunnan toimiston johtosääntö.

1 §.

Raittiuslautakunnan *valmistelu- ja toimeenpanoelimenä toimii lautakunnan valvonnan alaisena raittiuslautakunnan toimisto, jonka toimintaa johtaa toimistosihteeri. Toimiston muuna henkilökuntana on raittiustyönohjaajia sekä tarpeellinen määrä toimistoapulaisia. Tarpeen mukaan voidaan toimistoon ottaa tilapäisiä viranhaltijoita sekä työsuhteessa olevaa henkilökuntaa.*

(Poist.)

2 §.

Toimistosihteerin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa *(poist.)* toimiston ja sen henkilökunnan toimintaa *sekä huolehtia toimiston tarkoituksenmukaisesta kehittämisestä,*

[2) (poist.)]

2) antaa lausuntoja raittiuslautakunnan toimiston toimialaan kuuluvista asioista,

3) huolehtia lautakunnan kokousten esityslistojen ja pöytäkirjojen laatimisesta sekä sen kirjeenvaihdosta, ellei lautakunta ole näitä tehtäviä toiselle määrännyt,

4) laatia lautakunnalle *ehdotukset sitä ja sen toimistoa koskeviksi vuotuisiksi toimintakertomuksiksi sekä muut toimintaselostukset,*

5) hyväksyä *maksettaviksi* raittiuslautakunnalle *ja sen toimistolle* osoitetut laskut ja *muut maksuosoitukset (poist.),*

6) *avustaa yhteistyössä raittiustyönohjaajien kanssa lautakuntaa raittiusjärjestöille myönnettyjen kaupungin raittiusmääräraha-avustusten käytön valvonnassa,*

7) valmistella ja esitellä lautakunnan kokouksissa *käsiteltävät asiat (poist.),*

8) *laatia* lautakunnalle määräämisen ehdotus seuraavan vuoden talousarvioksi,

9) järjestää ja osallistua *lautakunnan päätösten ja ohjeiden mukaisesti* yleisten valistustyömuotojen toteuttamiseen ja

10) antaa kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille näiden pyytämiä tietoja ja selvityksiä sekä suorittaa opetus- ja sivistystoimintaa johtavan apulaiskaupunginjohtajan sekä raittiuslautakunnan määräämät toimialaansa kuuluvat *muut* tehtävät.

Niistä toimistosihteerin päätöksistä, jotka koskevat viransijaisten määräämistä ja viranhaltijoiden vuosilomia samoin kuin muistakin toimistosihteerin tarpeelliseksi katsomista päätöksistä on pidettävä päätösluetteloa, joka toimistosihteerin on allekirjoitettava.

Toimistosihteerin ollessa vuosilomalla tai muutoin estyneenä, hänen tehtäviään hoitaa virassa vanhin raittiustyönohjaaja, ellei lautakunta toisin päätä.

3 §.

Raittiustyönohjaajien tehtävänä on *lautakunnan ja toimistosihteerin ohjeiden mukaan*:

- 1) suorittaa raittiustyön ohjaustoimintaa kouluissa, järjestöissä ja sosiaalisissa laitoksissa,
- 2) järjestää erilaista raittiusasiaä edistävää kurssitoimintaa,
- 3) järjestää (*poist.*) raittiustyötä tekevien järjestöjen toiminnan tehostamiseksi tarkoitettua kilpailu- ja harrastustoimintaa,
- 4) suorittaa puhe-, esitelmä- ja luentotoimintaa,
- 5) koota ja lähettää erilaista ohjelma-aineistoa raittiustyötä tekevien järjestöjen käyttöön,
- 6) järjestää ja toteuttaa raittiustilannetta koskevaa tutkimustyötä,
- 7) tehdä esityksiä erilaisen valistusaineiston hankinnasta toimiston käyttöön ja
- 8) suorittaa muut lautakunnan ja toimistosihteerin määräämät toimialaansa kuuluvat tehtävät.

[4 §. (*Poist.*)]

4 §.

Raittiuslautakunnan toimiston muun henkilökunnan tehtävät määrää toimistosihteeri.

5 §.

Raittiuslautakunnan *toimiston* vakinaiset ja tilapäiset viranhaltijat valitsee raittiuslautakunta. Työsuhteessa olevan henkilökunnan *ottaa* toimistosihteeri.

6 §.

Toimistosihteeriltä vaaditaan yliopistossa tai korkeakoulussa taikka (*poist.*) opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu *virkaan soveltuva loppututkinto* sekä hyvä raittius- ja alkoholiasian ja järjestötyön tuntemus.

Raittiustyönohjaajilta vaaditaan Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa tai vastaavassa ruotsinkielisessä kansalaiskorkeakoulussa taikka opettajainvalmistuslaitoksessa suoritettu loppututkinto tai *virkaan soveltuva* muu vastaava tutkinto sekä hyvä raittius- ja järjestötyön tuntemus.

Muilta viranhaltijoilta vaaditaan sellainen pätevyys kuin valinnan suorittava viranomainen pitää tarpeellisena, kuitenkin siten, että toimistovirkoihin kuuluvaa virkaa täytettäessä on noudatettava kaupunginhallituksen näitä virkoja varten erikseen määräämiä pätevyysvaatimuksia.

7 §.

Raittiuslautakunnan *toimiston* kassa- ja tilitehtävistä huolehtii rahatoimisto.

Helsinki 1963. Mercatorin Kirjapaino